

Bilecik Mebusu Mehmet Erdem ve iki arkadaşının, 1580 sayılı Belediye Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (2/344)

Yüksek Riyasete

1580 sayılı Belediye Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifimiz mucip sebepleriyle birlikte ilişik olarak takdim edilmiştir.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerinizi saygılarımızla rica ederiz.

Bilecik
Mehmet Erdem

Çorum
Kemâl Terzioğlu

Erzincan
Hüseyin Şahin

MUCİP SEBEPLER

Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesi ve bu kanunun bâzı maddelerinin kaldırılması hakkındaki 5669 sayılı Kanunu tadil eden 6437 sayılı Kanunun değiştirilmesine dair olan 6555 sayılı Kanunun birinci maddesine tevfikân belediye meclislerinin seçimi her dört senede bir, Kasım ayının ikinci Pazarına rastlayan günde yapılır.

Son belediye meclisleri seçimi 1955 senesi 13 Kasımında yapıldığına göre içinde bulunduğumuz senenin 16 Kasımında mevcut belediye meclislerinin kanuni müddeti sona ermekte ve binnetice Kasım ayının ikinci Pazarına rastlayan 8.XI.1959 tarihinde belediye meclisleri seçiminin yenilenmesi icabetmektedir.

Ancak mahallî idareler seçim mevzuatı üzerinde daha önce vâkı tadiller dolayısıyla Yüksek Meclisin encümenlerinde tebarüz ettirildiği veçhile;

Hali hazır seçmen kütüklerine karşı 1950 den beri umumiyetle şikâyetler ve itirazlar edilegelmekte, bu kütüklerin tanzimindeki esaslarda ve yoklamalarına mütaallik hükümlerinde ıslahı ve tekâmülü gerektiren hususların bulunduğu, demokratik rejimin temel prensiplerinin başında gelen seçim emniyetinin kemaliyle temini ve mahzurların bertaraf edilerek sistemin takviyesi yolunda seçim kütüklerinde öne sürülen aksaklıklar giderilmeden yeni bir umumi seçime gidilmesinin doğru olmayacağı mütalâa edilmektedir.

Bahse mevzu aksaklıkları bertaraf etmeye, adli teminatı ikmal ve seçim emniyetini tam olarak temine mâtuf Adliye Vekâletince hazırlanıp Yüksek Meclise arz edilmiş olan ve ezcümle :

Seçimin esasını teşkil eden seçmen kütüklerinin her umumi milletvekili seçiminde yeni baştan tanzimi, kütüklerin daimiliği prensipinden vazgeçilmesi,

Mahallî idare seçimlerinde, kütüklerin tanzimi ve kesinleşmesi tarihinden itibaren 6 ay geçmiş ise yalnız o seçime ait kütüklerin yoklamaya tâbi tutulması,

Adli teminat prensibinin seçim kütüklerine de teşmîli esasına uygun olarak kütüklerin tanzimi işinin hâkimin riyasetindeki bir kütük bürosuna verilmesi,

Kütüklerin askıya çıkarılmadan evvel hâkim tarafından kontrolü keza muhafazasının seçim kuruallarına bırakılması,

Seçmenlik yaşının seçim gününe göre hesaplanması,

Milletvekilleri, belediye, vilâyet umumi meclis, köy muhtar ve ihtiyar meclisi ve mahalle ihtiyar heyetleri seçimi için ayrı ayrı beş kütük tanzimi mecburiyetinin yarattığı lüzumsuz külfet, masraf ve güçlükleri bertaraf etmek üzere bütün seçimlerin bir tek kütükle idare ve bu sebeple her beş seçime ait seçmenlik vazifelerinin tevhidî ve sair esas ve prensipleri ihtiva eden (5545 sa-

yılı Milletvekilleri seçimi Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir ek madde ilâvesine dair kanun lâyihası) kanuniyet kesbetmeden yukarıda hulâsaten arz edilen yeni esaslara istinaden seçmen kütükleri yeniden hazırlanmadan belediye meclisi seçimlerine gidilmesi, pek tabii olarak halen yapılmakta olan şikâyet ve itirazların tevalisini mucibolacaktır.

Sözü edilen kanun lâyihası kanunlaştıktan sonra yeni kütüklerin selâmetle tanzimi için en az 3 aylık bir zamana ihtiyaç olacağı bedihidir.

Lâyihanın ne zaman kanuniyet kesbedeceğini de bugünden tâyin etmek mümkün değildir.

Bu itibarla seçmen kütüklerinin kabul edilecek, islah edilmiş yeni esaslara göre selâmetle ve teenni ile tanzimini temin etmek ve yeni kütüklere istinaden seçimi tam bir emniyet içinde yenilemek üzere belediye meclisleri seçiminin 1960 senesi içinde yapılması gayesiyle mevcut belediye meclisleriyle belediye reislerinin kanuni müddetlerinin 1960 senesi Eylül ayının sonuna kadar uzatılması muvafık mütalâa edilmiş ve bu maksatla işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No. 2/344

Karar No. 38

17 . VII . 1959

Yüksek Reisliğe

Bilecik Mebusu Mehmet Erdem ve iki arkadaşının, 1580 sayılı Belediye Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair olup Yüksek Riyasetçe encümenimize havale buyrulan kanun teklifi; teklif sahipleri ve ilgili vekâlet temsilcilerinin de huzurlarıyla encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Teklif sahiplerinin esbabı mucibe lâyihasında arz ve izah ettikleri hususlar encümenimizde de muvafık mütalâa edildiğinden kanun teklifi aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi Reisvekili
Edirne Yozgad
R. Nasuhioğlu Ö. L. Erzurumluoğlu

Bu M. M. ve Kâtip

Samsun

F. Anıt

Aydın

F. Batır

Balıkesir

F. Ocak

Denizli

A. H. Sancar

Çorum

K. Erdem

Kütahya

M. Özkefeli

Amasya

K. Eren

Aydın

H. Coşkun

Bitlis

R. Bingöl

Denizli

T. Bahadır

İzmir

E. D. Başar

Samsun

N. Ulusoy

Kütahya

E. Topaler

BİLECİK MEBUSU MEHMET ERDEM VE İKİ ARKADAŞININ TEKLİFİ

1580 sayılı Belediye Kanununa muvakkat bir
madde eklenmesine dair kanun

MADDE 1. — 1580 sayılı Belediye Kanununa aşağıda yazılı muvakkat madde eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Mevcut belediye meclislerinin ve belediye reislerinin kanuni müddetleri 16 Kasım 1960 tarihine kadar devam eder.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.